

Dosarul nr. 2ra-965/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. N. Patrașcu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, A. Malîi, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

28 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Procurorul-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, Oleg Afanasii,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maxim Masiutin și Angela Masiutina împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova și a Procuraturii municipiului Chișinău cu privire la aducerea scuzelor oficiale din numele statului pentru supunerea neîntemeiată urmăririi penale,

împotriva deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Maxim Masiutin și Angela Masiutina, a fost casată hotărârea din 02 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

constată:

La data de 14 martie 2018, Maxim Masiutin și Angela Masiutina au depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Procuraturii mun. Chișinău cu privire la aducerea scuzelor oficiale din numele statului pentru supunerea neîntemeiată urmăririi penale.

În motivarea acțiunii reclamanții au invocat că la 28 decembrie 2015, prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău Dumitru Raileanu, Maxim Masiutin a fost pus sub învinuire în cadrul cauzei penale nr. 2015031666, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal, fiindu-i aplicată măsura preventivă obligarea de a nu părăsi țara.

La 16 iulie 2015, prin ordonanța procurorului în Procuratura sect. Buiucani, mun.

Chișinău Igor Demciucin, Angela Masiutina a fost pusă sub învinuire în cadrul cauzei penale nr. 2015030488, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) din Codul penal, fiindu-i aplicată măsura preventivă obligarea de a nu părăsi localitatea.

Ulterior, cauzele penale menționate au fost transmise pentru efectuarea urmăririi penale de la Procuratura sect. Buiucani la Procuratura mun. Chișinău și prin ordonanța procurorului Procuraturii mun. Chișinău, Nicu Șendrea din 30 noiembrie 2016, Maxim Masiutin a fost scos de sub urmărire penală, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu clasarea cauzei penale nr.2015031666. Prin ordonanța procurorului Procuraturii mun. Chișinău, Victor Cazacu din 20 decembrie 2016, Angela Masiutina a fost scoasă de sub urmărire penală din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, cu clasarea cauzei penale nr. 2015030488.

Reclamanții au indicat că în temeiul art. 12 alin. (1) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, au solicitat organului care a terminat urmărirea penală prezentarea scuzelor oficiale, însă, au primit răspunsul procurorului din care rezultă că încălcările drepturilor au fost admise până la preluarea cauzei de către Procuratura mun. Chișinău și prin urmare, nu sunt temeiuri pentru prezentarea scuzelor oficiale de către ei. Astfel, s-au adresat Procuraturii Generale și au solicitat ca Procurorul General să dispună procurorului responsabil, prezentarea în formă scrisă a scuzelor oficiale din numele statului, deoarece au fost supuși neîntemeiat urmăririi penale în cadrul cauzelor penale nr. 2015030488 și nr. 2015031666. Răspunsurile recepționate la a doua solicitare au fost negative. Din răspunsul procurorului rezultă că odată ce a existat bănuială rezonabilă precum că a fost săvârșită infracțiunea, nu există temei de a presupune că au fost supuși neîntemeiat urmăririi penale, iar, scoaterea de sub urmărire penală reprezintă o satisfacție echitabilă la caz, din motiv că cercetând sub toate aspectele, vinovăția persoanei nu a fost demonstrată.

Reclamanții au opinat că procurorul a interpretat și a aplicat în mod eronat prevederile art. 12 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 și prin urmare, Procuratura Generală (Procurorul General) urmează să le prezinte scuze oficiale din numele statului, deoarece aceștia au fost supuși neîntemeiat urmăririi penale în cadrul cauzelor penale amintite.

Maxim Masiutin și Angela Masiutina au solicitat obligarea Procuraturii Generale (Procurorul General) și a Procuraturii mun. Chișinău (Procurorul șef al Procuraturii mun. Chișinău) să le prezinte scuze oficiale din numele statului, care au fost supuși neîntemeiat urmăririi penale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 02 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea depusă de Maxim Masiutin și Angela Masiutina a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 08 mai 2019 Maxim Masiutin și Angela Masiutina au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 02 mai

2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral, cu încasarea cheltuielilor de judecată suportate în instanța de fond și instanța de apel.

Prin decizia din 23 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Maxim Masiutin și Angela Masiutina și a fost menținută hotărârea din 02 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Prin decizia din 08 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Maxim Masiutin și Angela Masiutina și a fost casată integral decizia din 23 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Maxim Masiutin și Angela Masiutina și a fost casată hotărârea din 02 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, fiind emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă parțial. A fost obligat Procurorul-șef al Procuraturii mun. Chișinău să prezinte scuze oficiale, din numele statului, reclamantilor Masiutin Maxim și Masiutina Angela. Cerința reclamantilor cu privire la obligarea Procurorului General să prezinte scuze oficiale din numele statului, a fost respinsă.

La data de 29 aprilie 2021 Procurorul-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, Oleg Afanasii a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 02 mai 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

În motivarea recursului s-a indicat că, despre pronunțarea deciziei instanței de apel, Procuratura mun. Chișinău, oficiul Principal a fost informată prin scrisoarea nr. 4-35/9-136 din 27 ianuarie 2021, drept răspuns la solicitarea nr. 01-1-9d/21-446 din 15 ianuarie 2021, formulată de Procuratura mun. Chișinău. Pentru a lua cunoștință de decizia Curții de Apel Chișinău, prin demersul nr. 01-1-9d/21-1377 din 10 februarie 2021 expediat în adresa Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost solicitată eliberarea copieii legalizate a acestei decizii. Astfel, la 03 martie 2021 în Oficiul principal al Procuraturii mun. Chișinău, prin scrisoarea nr. 07-6/3-54 din 23 februarie 2021, au parvenit copiile autentificate ale hotărârilor emise pe acest dosar.

În circumstanțele expuse, recurentul consideră că recursul este depus în termen, deoarece Procuratura mun. Chișinău, oficiul Principal a luat cunoștință la 03 martie 2021 de decizia din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

La 17 mai 2021, copia recursului a fost expediată în adresa intimațiilor Maxim Masiutin și Angela Masiutina și a Procuraturii Generale a RM, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 171).

Referință nu a fost depusă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care, recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei denotă că la 17 iunie 2020 a fost pronunțat dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău, în ședința de judecată fiind prezent doar reprezentantul lui Maxim Masiutin și Angela Masiutina, avocatul Tighinean Sorin (f.d. 150-153).

Potrivit avizelor de recepție anexate la dosar, citație pentru ședința de judecată din 17 iunie 2020 au primit atât Procuratura Generală a RM, cât și Procuratura municipiului Chișinău (f.d. 142-143, 146).

Conform scrisorii de însoțire nr. 6197, la 13 iulie 2020 copia deciziei motivate a instanței de apel a fost expediată în adresa tuturor participanților la proces (f.d. 162), lipsind date cu privire la recepționarea acesteia.

La data de 29 aprilie 2021 Procurorul-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, Oleg Afanasii a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 02 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În cererea de recurs s-a menționat că decizia din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată Procuraturii mun. Chișinău, oficiul Principal abia 03 martie 2021.

Analizând circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul a fost depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă, or, deși la materialele cauzei lipsesc date cu privire la recepționarea deciziei de către recurent, ultimul urma să depună diligența necesară și în cazul în care nu a primit decizia motivată, să se adreseze, într-un termen rezonabil, la instanța de apel cu solicitarea de a-i fi eliberată copia actului judecătoresc.

Astfel, Procuratura municipiului Chișinău nu a explicat care au fost motivele din care s-a interesat de soarta dosarului abia la 15 ianuarie 2021, precum susține în recurs, adică peste 7 luni de la emiterea deciziei, cu atât mai mult că a fost înștiințat legal despre data, locul și ora ședinței de judecată din 17 iunie 2020, când a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel.

De asemenea, se reține că decizia motivată din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe Portalul național al instanțelor la data de 09 iulie 2020.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul a fost declarat de către Procurorul-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, Oleg Afanasii, cu omiterea

termenului de declarare prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă, fiind depus peste 10 luni după emiterea actului judecătoresc.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție apreciază cu certitudine că, contestarea actului judecătoresc cu depășirea intervalului de timp menționat demonstrează atitudinea neglijentă a recurentului față de drepturile procedurale conferite de legislația națională.

Pe cale de consecință, examinarea unui recurs depus cu omiterea termenului de declarare, împotriva unei hotărâri definitive ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și ar încălca dreptul intimitei la un proces echitabil.

Relevantă în acest aspect este hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată în cauza Ponomaryov contra Ucrainei (cererea nr. 3236/03, 03 aprilie 2008), în conținutul căreia Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, deși, în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, indică Curtea, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Reglementări similare au fost statuate de către Înalta Curte și în cauzele Ceachir contra Moldovei, Popov contra Moldovei și Melnic contra Moldovei, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Procurorul-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, Oleg Afanasii, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (1) și (2), 433 lit. b) și 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Procurorul-șef al Procuraturii municipiului Chișinău, Oleg Afanasii, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic